

Naročnina za celo leto K 2.—. — Posamezna številka velja 3 krajcarje. — Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati v naprej. Cena oznanil je za 1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—, $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—, $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—. — Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana. — Za oznanila (inzerate) uredništvo in upravnništvo ni odgovorno. — Uredništvo in upravnništvo je v Ptuj v gledališkem poslopu. — Štajerc izhaja vsaki drugi petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. — Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj. — Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje do ponedeljka pred izdajo dotične številke vpsolati.

Štev. 23.

V Ptuj v nedeljo dne 15. novembra 1903.

IV. letnik.

Slovenščina pri uradih.

Shod slovenskih advokatov v Ljubljani.

Dne 25. p. m. priredilo je 40 slovenskih advokatov, takozvanih „kmečkih prijateljev“ iz Spodnještajerskega, Koroškega, Kranjskega in Primorskega v Ljubljani zborovanje, na katerem se je pretresalo vpeljanje slovenskega uradnega jezika pri sodiščih in drugih javnih uradih na Spodnjem Štajerskem, Koroškem, Kranjskem in Primorskem.

Pač vsakemu izmed naših bralcev je to gotovo znano, da se glede uradovanja posebno pri sodiščih vedno le rabi jezik, katerega je dotična stranka zmožna. Gotovo pa tudi vsakdor ve, da je nova slovenščina, katere se poslužujejo samo prvaški dohtarji, za nas kmete popolnoma nerazumljiva. Mi vsi imamo eden in isti razumljivi materni jezik, in vsi govorimo tako, kakor so govorili naši stariši.

Malokedo izmed nas ima toraj priložnost, učiti se tiste „sloveče“ slovenščine, katero hočejo vpeljati prvaški dohtarji in njih zvezanci pri sodnijah in drugih javnih uradih. Toraj kaj pomeni shod v Ljubljani. Na njem se ni pretresavalo drugega nič, kakor vprašanja, na kak način bi se slovensko ljudstvo še bolj hujskalo proti nemškemu narodu v prid prvaških dohtarjev in njih podreptnikov. Vsem tem prirediteljem omenjenega zborovanja je bilo edino le za to, odpraviti nemške uradnike iz slovenskih pokrajin, ter vcepiti na njih mesta prave prvaške podvržence, izvirnike in podreptnike njihove stranke.

In zakaj vse to? Samo zato, ker se sedanji sodniki in drugi uradniki ne dajo vplivati od nobene stranke, ker oni po postavah pravično in pošteno ravnaajo in v mnogih slučajih ne morejo proti

postavi pomagati enemu ali drugemu prvaškemu dohtarju, da že itak ubogemu kmetu izguli zadnji krajcar. Vsakdor nam mora priznati, da se nikomur pri naših sodiščih ne godi krivica. Obravnava se v slovenskem, kmetu razumljivem jeziku, kakor tudi vsakovrstna sodnijska pisma se pošiljajo v slovenščini na zahtevanja.

Zato zahtevajo ti gospodje slovensko uradovanje, dobro vedoč, da ga naš ubogi kmet ni zmožen, zato zahtevajo, da bi posedli sedanje uradniške prostore njihovi podreptniki in privrženci, ker potem bi tem lažje kopičili svoje bogastvo in spravili kmete v svoje roke.

Vse njihovo delovanje se zjedini v eden in isti namen: Nadvladanje nad ljudstvom, moč čez njega in odvzeta mu moč prostega gibanja in ako imajo to, potem pa kmet za tebe ni več upanja, da si opomoreš.

Na kakšnem stališču pa stojimo mi danes nasproti našim uradom? V razumljivi, nepopačeni slovenščini se tam z nami uraduje in kako razumljiva je nova slovenščina za kmete in druge stanove, kateri nimajo priložnosti, z prvaškimi dohtarji vred se učiti te nove slovenščine, je to pač dovolj jase dokaz, da so kmetje, kakor tudi drugi stanovi z našimi uradniki popolnoma zadovoljni in si pač nikdo ne želi zgubiti te ali druge tožbe vsled prvaške slovenščine v prid njenih gojiteljev.

Ako to zborovanje bolj natanko ogledamo, pri demo do sklepa, da je bilo vse skupaj le navadna norija. Novoslovenske besede so se metale sem in tja in vsaki udeležnik se je gotovo tudi rotill ako drugače ne, vsaj sam za sebe, nad naše sosede, nad Nemce.

Toda vprašamo pa sedaj vse tiste velikanske gojitelje slovenščine, vse slovenske dohtarje, kako pa so postali dohtarji. Za njih, katerim se vidi smrten greh, samo slišati nemški jezik, so imeli posebne knjige v šolah, v katerih so vso svojo pamet samo v slovenskem jeziku vcepavljali. Za njih obstojijo nekde na koncu sveta posebna slovenska vseučilišča, da se tam izobražajo za ljudske zastopnike in odrešenike kmetov v pravi „oprani“ slovenščini.

No mislimo, tako pa pač ni bilo. Vi prireditelji omenjenega shoda, vi sovražniki vaših sosedov, Nemcev, vi sejalcı nemira med narode, tudi vi ste se učili nemščine, tudi vi imate svoj kruh od tega, da vam je bila dana priložnost, pomnožiti si svoje znanje v nemškem jeziku. Zakaj pa pošiljate vaše otroke v nemške šole in brez ozira na to, zakaj jim držite nemške služkinje? Zato, ker sami dobro veste, da je človek dandanes brez nemškega jezika revež, da ne pride dalje, kakor v naše sosedne dežele in še tam ne povsod.

Prvaški slovenski dohtarji! pustite naše sodnike v miru, naši kmetje so zadovoljni z njimi. Kaj hočete z njimi? Ali naj se bi vam tudi oni vdali v vaše roke in vam pomagali izsesavati kmeta v vaš prid. Spodnjaštajerska dežela ima hvala Bogu dovolj zanesljive in poštene sodnike, ni nam treba vaših podreptnikov, sovražnikov našega kmeta.

Korist vaše nekdanje hujskarije se danes jasno vidi na Kranjskem. Pod prejšnim nemškim vplivom cvetoča dežela je danes izsesana, klerikalnim in dohtarskim slovenskim hujskačem je izročena v pogubo. Lastni vaši privrženci so priznali, da je dežela, prej polna ponosa in bogastva, pod vašimi rokami propala, padla v slovensko hujskajočo oblast.

Ali se vam ne bode grozilo, ko vas bodejo prej bogati kranjski kmetje preklinjali, vi prvaški hujskači, da ste jih napravili za sužnje.

Ali hočete tudi pri nas tako daleč spraviti kmete? Ne, to se vam ne bode posrečilo! Naš kmet je še dovolj trden in že dovolj skušen, da se ne vda vašim sladkim obljubam v svoj pogin.

Župnikov fant.

Iz pisem nekega kmečkega duhovnika. Nemški spisal P. K. Rosegger.
(Ponati p epovedan.)

V nedeljo dne 7. oktobra 1866.

Danes pridiga o besedah sv. Pavla. »Ako bi govoril jezik ljudi in angeljev, ljubezni pa ne bi imel, bil bi doneča ruda«, potem prehod na besede: »Kako bodeš sejal, tako bodeš žel«, in potem od: »kako vsako dobro delo prinaša dober sad in se večkrat že na zemlji poplača«.

Cerkev je bila tako z ljudmi natlačena, da se ne bi bil mogel nobeden zgruditi na tla. Moj gospod sosed in uradni sobrat nikakor ne vabi s svojimi pridigami svojih faranov v cerkev, ne, temveč jih izganja iz nje, ker je v pridigi preoster; preveč straši z peklom, seveda ima mogoče za to dovolj vzrokov. Sicer bi jih tudi jaz imel, toda jaz mislim, da bi morala biti cerkev za ljudi kraj milosti. Naj jim on riše in slika pekel še kot tako vroč kraj, naj jim on govori koliko hoče o črni barvi hudiča, jaz jim hočem slikati in risati nebesa kot kraj poln solnčne svetlobe, poln rož, poln ljubeznjivih svetnikov in krasnih angeljev. Potem gotovo ne bodéjo dolgo

Mi smo v prvi vrsti na strani slovenskega kmeta in mu radi pomagamo do njegovih pravic, kajti vsak ni zmožen nemškega jezika, pač pa se moramo odločno zoperstaviti delovanju prvaških hujskačev, ker smo prepričani, da je vse to njihovo kričanje le oginjalo lažjega nadvladanja nad ubogim ljudstvom.

Tudi na Koroškem so vam pokazali vrata. Kaj je dosegel dohtar Brejc s svojim hujskanjem? Ničesar ne. Zavrnilo vas je ljudstvo v mere, kamor spadate, pokazalo se vam je, da Koroška dežela še nadalje lahko živi brez hujskajočih prvaških dohtarjev.

Ostanite vi hujskači sami za sebe. Delujte za sebe kakor hočete, a sovraštva in razprtja ne vcepljajte med ljudstvo, med kmete. Kaj ste nameravali doseči z vašim ljubljanskim shodom? Vam je trn v peti mož, kateri stoji v Gradcu na največji sodnijski stopnji in ta mož je grof Gleispach. Njemu predbacivate, da on svojevoljno klubuje slovenskemu ljudstvu ter nastavlja nemške sodnike v slovenskih pokrajinah. O ti revni prvaški dohtarčki. Ali ste sploh že vprašali slovenskega kmeta, kako je zadovoljen z našimi sodniki? Grof Gleispach nikakor ni sovražnik slovenskega ljudstva, ne, on je mož, kateri po svoji vednosti in dobrem prevdarjanju nastavlja samo vestne in poštene sodnike, katere ne poznajo nikake narodnosti, ampak samo svojo dolžnost.

Nehajte toraj z vašo podlo hujskarijo! Saj ste uvidli, kako vas ljudstvo samo zavrača, kako se odteguje od vas, ker uvidi, da vaše „pravoslovenske“ zahteve niso njemu v korist, pač pa vam, kmetu pa v pogubo.

Ali vam je jednako, ako vas slovenski kmet v zahvalo vašemu hujskanju, s katerim ga spravljate samo v bedo, preklinja, ali so vam resnično krvavi izguljeni kmečki groši, nakopičeni v hranilnici, toliko vredni, da zbog njih tudi pozabite, da so i vaši stariši bili kmetje, kateri so vas z trudom izgojili, v zahvalo pa stanu, v katerem ste se rodili, izpodkopavate tla.

Pustite naše sodnike in uradnike v miru, ne

premišljevali, ali jim je boljše siliti v nebesa ali v pekel! Krčmar »Male vilice« mi je rekel zadnjo nedeljo v šali in v resnici: »Ako v nebesih ne streljajo v cilj, potem nočem v nebesa!« »Da, krčmar«, mu rečem jaz, »tudi v nebesih streljajo v cilj in sicer zadene vsaki streljaj v centrum.« »Kaj?« reče na to krčmar, »jaz sam hočem zadeti, drugi naj bi streljali mimo cilja!« »Ljubi Bog bode že ukrenil tako, da ti bode prav«, mu rečem jaz, »le gledi, da prideš notri!«

Po pridigi poroka. Težko se bode kje tak lep parček našel, kakor sta dva Vidova. Njih srečo imam jaz na vesti. Stari niso hoteli privoliti, zopet ima namreč on preveč denarja, ona pa premalo. »Dobro«, sem rekel jaz, »sta pač tudi v tem oziru dva različna spola. Dva bogata skupaj, postaneta navadno bahata, dva siromaska — berača. Ako hočete čisto zlato, stopajte po zlati srednji poti!« — Nato se je sklenila ženitev. Da, otroče je, kako se imata ta dva rada. Ako bi jaz imel ženo, bi bilo to mogoče manj otroče, Toda — bolje kakor si nekateri ljudje mislijo je, ako je človek samec. Jaz pogrešam bolj kako bitje, katero bi mene ljubilo. Z mačko vendar ni ničesar, ona se prilizuje, drgne se ob sukno, povzdigne svoj rep, kakor sveča raven proti nebu, ga obrne potem na desno

lajte sovraštva med njimi in drugimi stanovi, kajti angaže smo prisiljeni, bojevati se za naše pravice, rešitve in povzdignjenja ubogega kmečkega stanu bodete dosegli z vašo prvaško slovenščino, zato dostuje naša razumljiva slovenščina, v prvi vrsti pa naga med ljudstvom, med narodi.

V obraz vam povemo vaše namene: naše vse delovanje gre nato, priskrbi za vaše vzgojence, katerim že v mladih letih vcepavate sovraštvo do tujega, kar je nemška mati rodila, slovenske službe pri sodnijah in drugih uradih, brez ozira na to, da bi moral plačevati edino le kmet z višanimi davki. Ni vam za slovenski je pri sodnijah, ker dobro veste, da se slovensko duje v slovenskih pokrajinah, ne, vi hočete pomeneje uradnikov; pri vsem tem pa vkljub vašemu kmetu hlinenju zasledujete le on smoter: „Kmet kaj.“

Štajerski deželni zbor.

Dne 10. t. m. se je v Štajerskem deželnem zboru volilna preuredba za Štajersko deželo enostavno sprejela.

Po tej novejši volilni uredbi ima vsak polnoleten stljan in tržan volilno pravico v četrto kurijo.

Po dolgem 7letnem bojevanju se je posrečilo vsaki ljudski stranski našega deželnega zbora, to važno volilno reformo na za vsakogar koristen in spraviti do rešitve.

Nova volilna reforma obsega povišanje za 8 podatov, četrte kurije, v katero se štejejo splošni volci ter je razdeljena v sledeče okraje: Mesto Gradec predmestji 1. volitveni okraj; 2. volitveni okraj ob sodnijske okraje: Okolica mesta Gradca, Ketina, Dolon in Voitsberg; 3. okraj: sodnijski okraji Bruck, Kindberg, Müzzzuschlag, Marijino Celje, Eisen-St. Gallen, Weiz, Birkfeld, Hartberg, Friedberg, Vorau, Pollau. 4. okraj obsega sodnijske okraje: Leoben,

na levo — in to je vsa ljubezen, katero mi zamore skagospodinja naj skrbi, da bode zopet to stvar odstranila, raje v škednju miši lovi, kakor pa na mojem svetem pismu in se s profetom Jeremijom začne kavsati, kakor zadnjič: tretja Jeremijada je razčesana.

Povabili me so na gostovanje, kar naenkrat proti večeru deklet po mene, moram iti na spoved. Med tem, ko se kajajo okoli mize, ko se pripravljajo k veselici, moram iti.

Dne 9. oktobra.

En dogodek. Dobil sem otroka!

V sedmih kotlih se zove kraj. Slisal sem večkrat od nje. Tam gori v gorovju stanuje. Okoli in okoli so gozdi, visokimi bregovi se razprostira sedem velikanskih rup, ovanih sedem kotlov. Niti vedel nisem, da tam stanujejo

Predvčeraj, ravno ko sem hotel vstopiti v hišo, v katero obhajali ženitev, je priletela neka mala stara dekla, ki je in sopihala težko. Še-le po dolgem molku je spregovorila in me prosila, naj bi šel na spoved tje gor v kotle. Karja Ringelna vdova se hoče pripraviti na zadnjo pot. — Lahko noč, si mislim, toraj v kotlih ne prebivajo samo temveč imajo celo čevljarja.

(Dalje prihodnjič.)

Mautern, Judenburg, Knittelfeld, Obdach, Oberzeiring, Murau, Oberwölz, Neumarkt, Liezen, Rottenmann, Gröbming, Irdning, Schladming in Aussere. V 5. okraj spadajo sodnijski okraji: Feldbach, Fehring, Fürstentfed, Kirchbach, Gleisdorf Libnica, Lonč in Stainz. Za 6. okraj so sodnijski okraji: Radgona, Murek, Eibiswald, Arnfels, Marberg, Maribor in Slovenska Bistrica. 7. okraj obsega sodnijske okraje: Celje, Vransko, Gornji Grad, Laško, Šoštanj, Konjice in Slovenji Gradec. 8. okraj pa obsega sodnijske okraje: Ptuj, Ormož, Sv. Lenart, Rogatec, Šmarje, Breg, Kozje, Sevnica, Ljutomer in Gornja Radgona.

Petrolej dražji!

Ena najpotrebnejših domačih potrebščin za vsakdanjo rabo je petrolej. Tega se v prvi vrsti morajo najbolj posluževati srednji in obožnejši ljudski stanovi, med katere moramo šteti obrtnike, kmete in delavce.

Pred kratkim se je cena petroleja zopet povišala in sicer približno za 12 vinarjev.

Vsak si lahko sam preračuni, kaj to pomeni, posebno pri stanovih, kateri morajo večer porabiti v to, da si prislužijo svoj vsakdanji kruh. Vprašal pa bode gotovo tudi vsakdo, kdo je temu kriv? Marsikateri bode v prvi vrsti krivil trgovca, češ, da on po svojem lastnem nagibu in v svoj lasten dobiček zvišuje ceno, da si s tem svoj žep napolni.

Temu pa ni tako. Podražanju petroleja so edino le krivi posestniki petrolejskih izvirov in z njimi zvezani bogataši, večinoma ljudje, kateri ne le samo, da so itak že milijonerji, da imajo itak že vsako leto na stotisoče dobička, vendar še vedno brez ozira na to, da svoje delavce izkoriščajo do zadnje kaplje krvi, povišujejo ceno vedno bolj in bolj.

Že meseca septembra t. l. so se združili ti izkoriščevalci ubogega ljudstva, ter so zvišali ceno petroleja pri 100 kg. za 9 kron 30 vinarjev. Sedaj so se zopet združili na nov rop in zvišanje petroleja je doseglo že najskrajnejšo mero.

Ako se dandanes podražujejo druge stvari, bodisi sladkor, kava itd., pri katerih seveda tudi ubožnejše ljudstvo najbolj trpi, je to vendar še odpustljivo, ker iz tega ima država vsaj svoj dobiček. Pri podražanju petroleja pa ni sedaj država nikakor v zvezi, temveč to je edino le v hasek milijonerjev, posestnikov petrolejskih izvirov.

Seveda imajo ti bogataši dober izgovor, češ colnina je vzrok. Petroljsko podjetje, katero petrolej v druge države tako že ceneje oddaja, kakor doma, ne potrebuje nikakega zvišanja colnine.

V tem slučaju je pomoč pač jako lahka in sicer na ta način, da se colnina zniža. S to domačo potrebščino se ne sme vže ubogo ljudstvo, katero ima itak že dosti davkov, še bolj obdačiti in to samo v korist milijonerjev, špekulantov, judov.

Seveda omenjeni bogataši sami ob sebi, kakor tudi premožni ljudski stanovi tega podražanja nikakor ne občutijo. Njim je druga razsvetljava na razpolago, imajo plin (gas), elektriko i. t. d. S čim pa si naj

pomaga ubogo ljudstvo, obrtniki, kateri morajo polovico svojega dela ob zimskem času opraviti pri luči, kaj naj napravi kmet, kadar po trudapolnem dnevnem delu mora še pri luči raznotera domača opravila preskrbeti in kako si naj delavec, ako pride zvečer domov, pomnoži svoje duševno znanje z branjem prepotrebnihi poučljivih knjig, ako si ne bode mogel več kupiti luči, ako se zvišuje cena luči vedno in dosega vže ceno, katero marsikateri jako, jako težko plača.

Našim kmetom.

(Dalje.)

Zadnjič smo omenili, da dandanes kmečki fantje in dekleta tako radi silijo v mesto. Razmotrivali smo na tem mestu, da vabi enega ali drugega le boljši zaslužek, boljša hrana i. t. d.

Danes ti hočemo draga kmečka mladina pojasniti še nadalje slabe nasledke, katere doprinaša tako siljevanje v mesta, v mestne službe, v fabrike.

Dragi fant, ko dospeš v starost, ko te kliče neusmiljena vojaška dolžnost pod orožje, težkega srca se ločiš od svoje ljube domovine, težko zapustiš svojega očeta, svojo mater in britke misli ti rojijo po glavi, kako si bode moral oče priskrbovati tuje ljudi, da te nadomestujejo, kako se bode moral oče mučiti, da oskrbuje svoje posestvo z tujimi, na tvoje nadomestjenje došlimi močmi.

Ko si v mestu v veliki kasarni, ko si ogleduješ tebi dosedaj neznano mestno gibanje, priznal mi bodeš, da se ti polagoma vsili v srce pozabljenje na prelubi tvoj domači kraj, na tvoje stariše in njihovo trdo delo. Tu vidiš svojega nekdanjega prijatelja, kateri sedaj dela v mestu v fabriki, ob nedeljah lepo napravljenega po mestu hoditi s prstani na rokah in smodko v ustih. Tam zopet vidiš drugega, kako lahko delo ima celi dan in koliko si prisluži na teden.

Leto za letom tvojih vojaških dolžnostij preteče in čas dopusta je prišel. Že cela tri leta si prevdarjal, ali ne bi bilo boljše, da bi ostal v mestu in z drugimi jednako lahko stopal lepo oblečen po ulicah ker bi si v tu ali tam prislužil mnogo denarja, si privoščil večkrat kak kozarček vina in vse to pri jako lahkem delu. Namesto, da bi po pretečenih treh letih šel zopet nazaj na svoj dom in začel znova delati, kakor poprej v svoj lasten prid, namesto, da bi odvil breme iz očetovih pleč in prevzel doma kmetijo, namesto, da bi postal spoštovan kmet, ostaneš v mestu in vstopiš v delo v kaki fabriki.

Kako je to vse prišlo. Poželjenje po svetovnem veselju in hrupu bivalo je že delj časa v tvojem srcu. Ko si zapustil kasarno, videl si na stenah velika vabila: „Fabrika za železnino potrebuje mnogo delavcev po jako dobri plači.“ itd. To ti je odvzelo zadnjo misel na dom in ostal si v mestu ter vstopil v službo v veliki fabriki.

To vse ti moram priznati, kajti vsako bitje si išče, kolikor mogoče poboljšati svoje stališče ter priti do lažjega zaslužka.

Dragi, ali si pa tudi pri tem svojem ravnanju mislil na poznejše čase, na starost.

Dokler si mlad, zdrav in močen, imaš seveda dobro stališče, delo ti gre lahko od rok in resnično zaslužiš mnogo denarja.

Toda postal si bolan, tvoje moči so te zapustile, moraš iti v bolnišnico. Tam pač zopet ozdraviš a tvoje prejšnje moči pustil si pri težkem delu. V fabriki, v kateri si delal, potrebuje močne, mlade zdrave ljudi. Ti tam nimaš več dela. Hodiš od enega podjetja do drugega, povsod dobiš isti odgovor, „leče moremo te rabiti, si preslab“. Malokdaj se posreči, da dobiš tu in tam še za nekaj časa delo, dokler obljubi bolezen vnovič ne vrže. Domov iti v svoj dom, kraj ti ni več mogoče. Tvojih starišev ni več. Odnedil si se tudi že toliko kmečkemu delu, da ga tudi drug ako bi bil zdrav, ne moreš več opravljati. Kaj kmet sedaj tvoja usoda! Tu in tam te vzame kdo za dan v delo, tu in tam si prislužiš še kak krajcar, moreš živeti. Toda kaj je konec. Slaba hrana in neredno življenje te spravijo do slabosti, ne moreš več ničesar prislužiti, kam prideš? V tvoj domovinski kraj, katerega si kot mladi, čvrsti fant zapustil, pripeljejo slabega, pohabljenega na telesu, premnogokrat pa tudi na duši. Od tvojih nekdanjih tovarišev sedanjih poštenih kmetov moraš jemati kot bežni živež, od enega do drugega te pošiljajo in postaneš nadloga občine.

Drugemu se tudi ne godi boljše. Tudi on je zapustil svoj kmečki dom kot zdrav, močen fant, si zaslužil v mestu lepše denarje, kakor mu je bilo mogoče bilo doma. Tega je usoda dohitela že v mestu. Kot zdrav, dober delavec oženil se je. Nekoliko časa se mu je dobro godilo. Pa kar naenkrat ga je dohitela smrtna bolezen in zapustil je vdovo z malimi otroci v največji bedi. Kam pride sedaj vdova z otroci? Občina, kjer je bil njen mož pristojen, mu skrbeti sedaj za nje. To je zopet novo breme za itak uboge kmečke občine.

Dragi kmečki fant! Tu imaš jasna pojasnila, kam pelje sila v mesto. Dokler si zdrav in močen, imaš dosti dela, ko te pa zapustijo moči, je tvoj zaslužek proč.

Res je, da ne more biti vsak posestnik ali kmet za sebe. Pa kaj temu? Oglej si nekoliko, kako teko dobiš dandanes na kmetih delavca. Komaj da ga imaš čez zimo. V letnem času sili vse v mesto. Ostane doma. Čeprav moraš jesti črn kruh in delati težko, vendar ostane tvoje telo zdravo in ako postaneš star in slaboten, bodi prepričan, da te tvoj gospodar gotovo ne bode odrgel, kakor staro železo, temveč svojih starih dneh bodeš imel mir in počitek in ne bode ti treba s solznimi očmi jesti tujega kruha, ampak jedel bodeš lahko kruh, katerega si sam zaslužil.

Ne oziraj se kmečka mladina na vabila v fabrike, tam pustite svoje zdravje, svojo mladost in postanete stari, pa padete občini v breme, ter namesto da bi pomagali povzdigniti kmečki stan, prispevate k njegovemu hiranju.

Spodnje-štajerske novice.

Konzum je šel „rakom žvižgat“. Ni skoro tedna, celo dneva ne, da ne bi poročali listi o tem, kako rušijo klerikalni stebri širom domovine. Zopet je el žalostno pesem mrtvaški zvonec konzumu v enjem Gradcu. To pot pa so si njegovi nezakon-duhovniški očetje osigurili svoje kože na ta način, jim je šel na limanice neki Jakob Vrečko, ter je kot „poslovodja zadruga“ napovedal — konkurz. lade in men posvečuje sredstva! Pač žalostno, da se znaj-l enega vendar taki trgovci in pomočniki, ki za skledico r, „ne prodajo čast in poštenje brezvestnim zapeljivcem, osreči, shodi mariborškega odrešenika toraj niso prinesli kler te nbljenega „žegna“ in je moral nebodigatreba kon-domaćin, kakor vsi drugi, prav po klerikalnem geslu ko-Odva-zzeti! — Bog daj, da bi mu sledili skoraj še a tudi, potem se bodejo mogoče spodnje-štajerski Kaj je je prebudili iz dolgega klerikalnega spanja. za en **Eden za drugim.** (Celje). Na kako podli podlagi ear, dajo dandanes veleznana prvaška slovenska pod-in ne- pojasnujeta zopet dva slučaja, katera sta se oreš snila te dni v Celju. Vkljub vsemu narodnemu ovinski sta propadli zopet dve podjetji in sicer slikar stil, ter, kateri se je vedno imenoval akademičnega mnogorja, ter vinski trgovec Gregorič. Iz tega je zopet variševo razvidno, kakšno podporo imajo prvaški trgovci t beračičačev, kateri vedno in vedno kričijo „Svoji k ostal sm“, a kadar pa pride čas pomoči, se obrnejo od kakor od vsacega družega, kadar mu zmanjka

on je fant **Maščevanje župnika Murkoviča.** Kakor smo uže je t ali, bil je pred kratkim župnik Murkovič od Sv. mestu are v Halozah zaradi razžalenja časti obsojen na o čas on kazni. Iz maščevanja je vložil župnik Murkovič je do Krajncu protitožbo zaradi žalenja časti, v kateri malin enca pokrivil, da mu je predbacival, da on lova (kovič) ne poroči nobenega para, predno se mu , mor e ne plača, nadalje, da ga je Krajnc za prsa eme z in da mu je zaklical besede: „Jaz Vas bodem spravil, Vi boste ravno tako svinje pasli, kakor Sodišče v Ptuj je Krajncu spoznalo krivega obsodilo na 10 dni zapora. Okrožno sodišče ribern pa je to obsodbo zavrglo in Krajncu ilo, Murkoviča pa obsodilo v plačevanje vseh skih stroškov. Gospod Murkovič, ali še niste plačali, ali se ne bodete kmalu spametovali. vendar že mir, saj vidite, da je vedno krivica si strani.

Prta trgovina. Gospod Karl Wratschko, trgo-Ptju v Gosposkih ulicah poleg Jurza je svojo jsko trgovino vsled bolezni nekoliko časa zaprl. **pred sodišča.** Te dni sta bila pri tukajšnjem n obsojena posestnik in posestnica Franc in a Jurše iz Spodnjega Hajdina pri Ptuj zaradi ker sta nekemu ptujskemu mesarju prodala meso krave. Pred sodnikom sta se zatoženca zagovar-tem, da se je njihova omenjena krava prena-im ker se je bilo bati, da bi poginila, sta jo zaklati. Mestni zdravnik gospod Kurzidim je

pa pri pregledovanju mesa dognal, da krava ni bila vsled klanja usmrtena, temveč da je ali pred klanjem že poginila ali pa takoj po klanju, ker njeno meso je bilo popolnoma krvavo in pri kuhanju je hudo smrdelo. Sodnik je zatoženca spoznal kriva ter jiju obsodil na tri dni zapora.

Nemška ljudska šola v Ormožu, sezidana v letu 1900 se razveseljuje vedno večjega obiska. Kakšen krik je bil za časa ustanovitve, je še vsakomur v spominu. Koliko so slovenski klerikalni hujskači obe-tali, da bode ta šola čez par let zopet prazna in za-prta. To se pač ni zgodilo. Najboljši dokaz za na-predek te šole je pač to, da je tekom treh let postala iz dvorazredne štirirazredna. Pa ne samo to, razredi so že vsi prenapolnjeni in treba bode šolo kmalu povekšati. Vsa napenjanja nasprotnih hujskačev, obisk te šole preprečiti, so zastoj. To je jasen dokaz, da naš slovenski spodnje-štajerski kmet sam uvidi, kolike važnosti je zmožnost družega, nemškega jezika, kajti iz najoddalnejše okolice pošiljajo kmetje svoje otroke v to šolo, ker so prepričani, da se tam nau-čijo tega, kar jim bode za poznejše življenje potrebno.

Volitev na Ptujski Gori. Mariborški klerikalni lističi kričijo od velike zmage, katero je dosegla kle-rikalna stranka pri občinskih volitvah na Ptujski Gori. Le polagoma. Ni še vsega konec. Sijajnost zmage, kakor jo ti lističi proglašajo, pač ni tolika, kakor je krika. Pri tej volitvi, katera se je vršila dne 27 p. m. ni bilo več navzočih, kakor deset duhovnikov. Župnik Ptujске Gore je oddal petkrat svoj glas in sicer: Z pooblastilom ptujskih minoritov dvakrat, kot župnik enkrat, kot posestnik enkrat in za sv. Janža enkrat, skupaj toraj petkrat. Volitev bi se morala začeti že ob 8. uri, seveda, ker pa ni bilo še vseh župnikov zbranih, se je moralo čakati do 9. ure, da je bila agitacija tem lažja. Saj kleri-kalni lističi sami priznavajo, da zmaga ne bi bila gotova, ako nebi prišli klerikalnim Ptujskogorčanom sosedje iz najbolj klerikalnega gnezda, iz Župečkevasi na pomoč. Lahko ste ponosni na to zmago klerikalci, kajti žalotno dovolj za vas, da potrebujete k tako sijajni zmagi deset duhovnikov, večinoma z pooblastili, žalost-no za vas, da se morate obračati za pomoč na vaše vredne vam sosede, ker ste bili prepričani, da bi drugače doživeli, kakor skoraj povsod, tudi na Ptuj-ski Gori popolen poraz. Stvar pa stem ni še končana. Bodemo videli, kaj poreče oblast na rekurz, katerega so zoper to volitev vložili poštenjaki — naprednjaki.

Finančni stražniki so se spuntali. Kakor se nam piše iz Rogatca, so se spuntali na hrvaško-štajerski meji štirje hrvaški finančni stražniki proti svojemu poveljniku. Ob mostu Sotle pri Rogatcu stoji finančna straža, katera mora paziti na prevoz iz štajerske dežele v Hrvaško. Straža obstoji iz enega rešpicijenta in 6 mož. Od slednjih so bili zadnjo nedeljo 4 v službi. Ker so trdili, da bi jim bil moral rešpicijent (vodja) dati prost nedeljski popoldan, a on od tega ni ničesar hotel slišati, grozili so mu uže popoldan, da ga bodejo natepli. V noči od zadnje nedelje na pondeljek in sicer ob enih po polnoči pa je dosegla jeza

omenjenih štirih stražnikov vrhunec tako, da so se spuntali in so napadli svojega poveljnika s sabljami. Ta je moral odbežati in se je skril v svoje stanovanje v prvem nadstropju dotične kasarne. Vrata je za seboj zaklenil in še jih povrhu z različnim pohištvom zamašil. Sedaj so začeli puntarji streljati iz svojih pušek na prvo nadstropje. — Več krogel je obtičalo v stropu stanovanja rešpicijenta. V Rogatcu se je slišalo streljanje in več ljudi je priletelo, da bi videlo, kaj se na finančni straži godi. Malo je manjkalo, da se ni pričel med njimi in puntarji boj. Med tem pa se je rešpicijentu posrečilo, da se je rešil s pomočjo ostalih dveh zvestih finančnih stražnikov in nekaterih pogumnih možakov iz svojega stanovanja. Rogački žandarmi so prihiteli na lice mesta, da bi zabranili vsaj puntarijo, katera se je vršila na štajerski zemlji. Štirim puntarskim hrvaškim financem so bila orožja odvzeta in drugi dan, to je v pondeljek so se izročili hrvaškemu žandarjem, kateri so jih vklelili in odgnali.

Kokošinja kolera se je do sedaj pojavila le na enem dvorišču deželne filijale za kokošinjno odrejo v Radvini (Rotwein) in okolici. Ker se sluti, da se je v imenovanem kraju ta kuga že raznesla, vršijo se daljne preiskave. Kuga se je v dotično filijalo najbrž zanesla s tako zvanimi belimi Langhans-kokoši. Toraj pozor! Kdor kupi kako novo pleme kokoši iz drugih krajev, naj pazi, ako so popolnoma zdrave. Treba je take kokoši delj časa zapirati in zato skrbeti, da ne pridejo z domačimi v dotiko. Ako se kje pojavi gori imenovana bolezen, mora se to takoj naznaniti oblasti.

Slavnost sv. Viktorina obhajala se je v Ptujju v stolni nemški cerkvi skozi tri dni v prav vernem smislu. Na tisoče ljudi je prihajalo iz vseh krajev v čast sv. Viktorina, prvemu škofu našega mesta, kateri je leta 303 po Kristusovem rojstvu storil mučeniško smrt. Na tisoče vernikov je sprejelo sv. obhajilo in sveti oče papež Pij X. so dodelili vsem udeležnikom, kateri so od 2. do 8. t. m. sprejeli sv. zakramente pokore in altarja, popolen odpustek. S procesijami, pridigami in božjimi službami se je počastil 1600 let po svoji smrti mučenik sv. Viktorin.

Dva obstreljena kmečka fanta iz Ormoža so te dni odpeljali v graško bolnišnico usmiljenih bratov. Eden, star 31 let je zasledoval nekega tata, kateri ga je z revolverjem dvakrat obstrelil in sicer enkrat v vrat in enkrat v nogo. Drugega 24 let starega fanta pa je ustrelil njegov sosed zaradi nekega prepira v obe noge iz puške s šrotom. Obadva sta težko ranjena.

Morilčeva pomota. Te dni je v Žalcih pri Celji železniški delavec Jože Debelak umoril mesarskega pomočnika Albina Jankoviča, doma iz Zagreba, kateri je bil v službi pri nekem mesarju v Žalcih. Vzrok je bil sledeči: Neki kmet je obljubil nekemu mesarju, da mu proda svinjo. Te obljubo pa kmet ni držal, ker mu je drugi mesar več obljubil in plačal za svinjo. Vsled tega je bil prvi mesar tako razjezen, da je pregovoril Debelaka, kateri je bil že devetkrat kaznovan, naj mesarja, kupca svinje, kje počaka ter

ga naj nabije. Za vsak udarec ali pa zbodljaj z nožem je obljubil Debelaku en liter vina. Debelak je podal na pripraven kraj in čakal kupca svinje. Ko zagleda Jankoviča, misli, da je pravi, ter ga zabodel tako, da je Jankovič takoj umrl. Morilca so zaprli.

Dopisi.

Iz Bizeljskega. Bizeljanci pozor! Pregovor prav „Farška mavha nima dna!“ Evo ti! Kakor je vse bralcem uže znano, veljajo knjige družbe sv. Mohorja za celo leto 1 gold. ali 2 kroni, a župnik Pavlič iz Bizeljskega iztuhtal si je zvijačo, ker mu je dobro znano, da je ljudstvo na deželi vedno v denarnih stiskah, toraj težko plačuje imenovane knjige v gotovini. Zato je sklenil župnik Pavlič to obrniti v svojo korist; namesto denarja pobira letošnji mošt, pa misli, da vmeri dotične svote, ampak kar pol vedra, katero pa ne velja en goldinar, ampak pa do šest. Pri tem postopanju priredi si župnik Pavlič ogromni dobiček, za katerega bi se moral obdati kakor vsaki drugi trgovec ali obrtnik. Kaj ste pri ob pamet, Šepetavec Franc, Germovšek Martin, Sekoranja Janez iz Vitavasi, da toliko krvavih žulov letošnjega izvrstnega pridelka dajete farški mavhi! Pokažite mu drugokrat vrata! Župnik Pavlič zavira je tudi občinske volitve zavoljo gospoda kaplana Šlambergerja, kateri je bil na naši kmečki strani. Poganjal ga je toliko časa, da so ga v četrtek 15. oktobra t. l. žalibog predstavili. Tacih gospodov, kateri je bil ta kaplan, je redko najti med duhovniki. Toda živel gospod kaplan Šlamberger! Drugokrat ne več, n. pr. kdo vam je 11. svečana t. l. ob en črti na pet zjutraj dobro jutro voščil in kdo da vas spremljal itd., itd., to vse, vse bode naznanil „Štajercu“ Naprednjak.

Iz Zavrča. Dragi „Štajerc“, hočem ti v par vrsticah naznaniti nekaj o veselici bralnega društva Zavrč, katero so nam ustanovili gospodje v dolgi črni suknah. Prav „fletno“ je bilo na tej veselici a žalibog, da je bilo mladini — v pohujšanje, ne v pouk. Od vragov in hudičev sem slišal dovolj pogovarjali so se večinoma samo o ženitvi! Gospod kaplan je bil grozno vesel, ne vem zakaj neki. Ljudska veselica, na kateri govori prvo besedo kak kaplan, no, vsakdo si lahko na prstih prešteje, kdo ima take veselice korist! Cela veselica mi je smrdela po več po klerikalnem duhu, zato sem jo rajši pobrisal domov. Pri prihodnji veselici si bodem vzel nekaj seboj, da si bodem zamašil nos in opisal ti jo bode dragi „Štajerc“, da bodeš svetu naznanil, kako pustijo zaslepljenci voditi od nekaterih gospodov za nos!

Videm ob Savi. Dne 8. novembra se je pri Vidmu ob Savi blagoslovila nova šola. Slavnostni govornik je bil gospod nadučitelj Janez Knap. V govoru se je zahvalil najprvič seveda gospodu dekanu Žičkarju za blagoslovljenje kamena, potem zidarskega mojstra, vse delavce, vse težake, kat

so stregli zidarjem, a pozabil je popolnoma na nas k m e t e, kateri smo vendar prisiljeni, za to šolo tako ogromne stroške plačevati. Občinskih procentov imamo 99, nato je seveda nadučitelj Janez Knapič pozabil! Pozabil je tudi nato, katere žuljeve roke so morale skrbeti za denar, ki se je vrnil v to šolo, gotovo nedolžno bele roke gospoda dekana Žičkarja in nadučitelja nikdar! Čast, nič kakor čast se skazuje gospodom, kateri niso ničesar trpeli, a ti uboga kmečka roka pa plačuj! Hvala Vam, gospod nadučitelj, da ste se nas kmetov tako lepo spominjali. Kmetje.

Iz Ljutomera. V nedeljo 8. tega meseca priredil se je v gostilni gospoda Ivana Kukovca v Ljutomeru javni ljudski shod, na katerem je govorilo več govornikov, med temi tudi dvor. svetnik Dr. Miroslav Ploj. Dr. Miroslav Ploj je kmetom zagotavljal, da bodo za naprej plačevali manjše dače in da se bodo klicali rezervisti k orožnim vajam ob času, kadar imajo doma manj opravila, menda meseca decembra in januarja. Govornik kričač, dr. Kukovec iz Celja je blatil nemško šolo. Vprašamo ga, kaj pa bi on začel, ako se nebi nemški učil, moral bi doma krave pasti in svinje čohati. Ljutomerški kaplan Srabočan je kritiziral, da je predrago cepljeno trsje, in da ga kmetje vsled tega ne morejo nakupovati; k temu mu pritrdimo, ob enem pa ga vprašamo, kedaj pa bodo gosp. kaplani opustili zbirco, ker sami trdijo, da je posestnik revež in da malo pripuša. Kot slednji govornik nastopil je Marijin prijatelj, viničar Ivan Vogrinc iz Plešivice, temu pa je odvzel besedo gostilničar. Kmet naprednjak.

Šmarje pri Jelšah išče poštenega slovenskega trgovca! Ne vem, ali je bil pisatelj te ponudbe za „službo slovenskega trgovca v Jelšah“ pri sestavljanju ponudbe pri zdravi pameti; najbrž se mu je mešalo. Ali si že pozabil, da je že eden tako sloveči klerikalni trgovec pogorel. Zakaj pa vendar potrebujete Šmarjani klerikalnega trgovca? Za to najbrž, da se bode zopet lahko smejali, kako bode pogorel. Ali zares misliš, da se bode kmalu našel tiček, kateri ti bode šel na limance. Jaz mislim da ne. Kajti tega slovečega „Svoji k svojim“ se pač marsikdo že boji in ima tudi pravi vzrok, kajti ako pride enkrat na limance, in si peruta pokvari, potem pa hajd z Bogom, odkoder si prišel. Ja pa kar dva slovenska krojača in čevljarja tudi potrebujemo. Seveda slovenske obleke in čevlji delj časa trpijo — hm, sem hotel reči, se prej strgajo, drugače ne bi bil mogel pisati, da bode potem naenkrat dela obilo. Dosedaj niso bili naši čevljarji in krojači preveč obloženi z delom, mogoče da bode ta slovenska krojača in čevljarja tudi za ostale skrbela, da bodo imeli obila dela tudi ti.

Ptujska Gora. Volitve se končane. Naš lepi Gorski okraj, pač v svoji legi eden najkrasnejših spodnje-štajerske dežele bi pač zaslužil, da se bi v njegovo povzdignjenje tudi nekoliko storilo. Naš občinski zastop, na čelu mu župan Horvat pa tudi neumorno deluje na to, da bi se vse, kar bi bilo v polepšanje trga, preprečilo. Kaj pa van je bil napoti vrt pri Neratovi gostilni, gospod župan, da ste se na

vse kriplje prizadevali, ga odpraviti, čeprav ni na občinski zemlji. Ali vas ne zbada v oči, ko vidite novo šolsko poslopje brez vsega vrta stati, kakor zapuščeno suho drevo. Ali v resnici nima občinska blagajna toliko denarja, da bi se okoli šolskega poslopja napravil vrt, kar ne bi bilo samo v olepšanje Ptujske Gore, kamor vsako leto na tisoče tujcev zahaja, ampak bilo bi tudi za šolsko mladino umestno. Ne pa, kakor pravite, nepotrebno. Ali mislite, da je pot, katerega je napravil pekovski mojster Hufnagel lansko leto, res tako lep, zakaj pa ste ta pot pustili na občinski zemlji in ste vse moči napenjali, da je ostal ter ste še celo vi sami dali potrebni material za stopnice. Oglejte si ga bolj natanko gospod župan in videli bode, da pokvari ves itak ne dosti okusen ugled Ptujskogorskega trga. Čas bi tudi gotovo že bil, gospod župan, da bi se enkrat usmilili ceste na glavni trg, katera je vsled dežja že tako splavljena, da podlaga stopnic pred Klemenčičovo hišo čez pol metra iz zemlje moli in se je začela rušiti, vsled česar je za telesno varnost nedostano in za promet jako ovirajoča. Ravno tako bi bilo uže na mestu, da bi se pobožje na glavnem trgu obkolilo in se tako zabranilo, da ne bodo otroci padali dol. Še nekaj, gospod župan! Kako pa pride to, da so bile pri podpori, katero je podelila država za potrebne osebe, katere so vsled usipanja zemlje, provzročene po dežju, trpele znatno škodo, ravno vaše dve sestri vpošteti, med tem ko druge resnično jako potrebne stranke niso dobile ničesar. Ali ste resnično tako potrebne. Kakor pa se sliši, je imela ena sestra jako malo škode vsled povodnji, druga pa neznatno vsipanje zemlje vsled dežja. Pri tem pa mož one sestre revnejših prezirati, med tem ko mož druge žene tudi ne stoji preslabo kot branjevec. O tej zadevi bode vi kakor tudi gospod Hufnagel, kot zaupni mož, še oblasti dajali odgovor, ali se ni pri tej podpori v škodo potrebnejših strank delovalo. Te podpore so bile namenjene za stranke, katere nimajo pričakovati niti od sorodnikov, niti od drugih podpore, kar pa v navedenih dveh slučajih ni istina, ker ja vi gospod župan, vendar stojite v toliko dobrih razmerah, da bi vašima sestrama že lahko tudi brez te podpore pomagali, ako bi bilo treba. Le naprej tako, gospod župan, nasledke vašega delovanja bode kmalu orali. Vidite, da se ljudstvo ne pusti več podjarmiti pot vaše pašarsko vodstvo, in vsakomur zaupanje do vas mora zmanjkati, ako vodi preziravanje s katerim vi prebivalce Ptujske Gore obdarujete.

Zunanje novice.

Državni zbor. Pri dne 9. t. m. se vršečem ministerskem posvetovanju se je sklenilo, državni zbor dne 17. t. m. sklicati.

Štajerski deželni zbor je dovolil v svoji seji dne 7. t. m. 50.000 kron podpore za okraje, kateri so bili vsled povodnji in toče prizadeti. Med temi so tudi od povodnji prizadeti prebivalci v ptujskem in

ormožkem okraju. Nadalje je dovolil štajerski deželni odbor poleg 5000 kron, katere je odbor že dal pogorelcem v Slovenjem Gradcu, še daljnih 10.000 kron podpore.

Kranjski deželni zbor zatvorjen. Seje deželnega zbora kranjskega so se morale zaključiti. Vzrok temu je bila obstrukcija dr. Šusteršiča s njegovimi klerikalnimi podrepniki, ker so hoteli imeti volilno napravo po svojem kopiti.

Iz Koroškega. Znani slovenski dohtar Brejce, kateri je nedavno pri sodnji izgubil neko tožbo, ker ni bilo mogoče razpravljati v njegovi sloveči prvaški slovenščini, je te dni s svojimi pripadniki vred tudi v deželnem zboru Koroškem vsled njegove hujskarije doživel popoln poraz. Njegovo hujskajočo agitacijo niso zavrnili samo naprednjaki in Nemci, ne, zavrnili so ga tudi kmečki poslanci, ne samo nemške narodne stranke, ampak tudi poslanci slovenskih občin, toraj slovenski poslanci. Vsi ti so izrazili svoj srd proti Brejčevemu ravnanju, edino le klerikalna stranka, katera tudi ni mogla zagovarjati Brejčevega delovanja, je izrazila namesto srda, le svoje obžalovanje. Da bi tudi pri nas naprednjaki kmalu odprli oči in vsiljevalcem hujskačem pokazali vrata, da se ne pokažejo več.

Disciplinarna postava za učitelje. Štajerski deželni zbor je dne 10. t. m. sprejel novi zakon za učitelje, kar pomeni zopet jako važen napredek proti dosedanjim razmeram.

Vinogradarska seja se je vršila dne 8. t. m. na Dunaju pri veliki udeležbi vinogradniških posestnikov iz vseh kronovin. Pri tej seji se je enoglasno sprejel predlog vpeljanja colnine na 20 gld. v zlatu, kakor tudi predlog prepovedi, da se izdelujejo umetna in polvina. Tudi zoper uvažanje laškega vina se je nasprotovalo in se je izreklo, da je Ogerska dežela največji škodljivec avstrijskega vinogradarstva.

Svinjska kuga. Zaradi obstanka svinjske kuge je uvažanje svinj iz političnih okrajev Ptuj, Feldbach, Hartberg in Ljutomer na Ogersko prepovedano.

Napad na plesišče. Iz Bruselna se javi: V Charleroi je napadlo večje število pijanih delavcev neko plesišče, v katerem je bilo več plesalcev. Delavci so imeli v rokah nože, bodala in revolverje, kliče: „Sedaj mora cela družba umreti“, so vdrli na plesišče in tam streljali na plesalce, katerih dva sta bila vsled strelav takoj mrtva, med tem ko jih je bilo več kakor 20 težko ranjenih.

Čarovnico (copernico) so hoteli umoriti. Praznoverstvo na Portugalskem še vedno obstoji, kakor v nekdanjih časih. Neko ubogo žensko so hoteli te dni njeni sosedje umoriti vsled tega, ker so mislili, da je copernica. Ker ji je padlo jajce na tla in se ni ubilo, nadalje, ker je krožnik, katerega je nekdo na njo vrgel, ujela v rokah ter ker se ji je čez noč posušila voda v škafu, so si njeni sosedje vcepili v glavo, da je z vragom v zvezi. Oboroženi s palcami, rožnimi venci in svečami so vdrli v njeno stanovanje, žensko težko ranili in jo hoteli zadaviti. K sreči je policija še v pravem času zvedla o tej stvari ter razgnala

morilce. Žensko so odpeljali v bolnišnico ter je upati, da bode rešena. Ta slučaj nam zopet dokazuje, na kakem stališču omikanja stojijo še dandanes prebivalci na Španskem in Portugalskem, kjer ravno nadvlada klerikalstvo še v največji meri. Tudi pri nas se žalibog še dandanes nahajajo ljudje, kateri verujejo na praznoverstvo, kakor tudi taki, kateri strašijo posebno manj olikano ljudstvo s praznoverstvom ter vse to navadno zlorablajo v svojo korist. Ljudstvo bodi pametno, odpri oči in ne veruj goljufcem! Ako si bolan, idi k zdravniku, ako tvoji živini kaj manjka, obrni se na skušanega živinozdravnika, ter ne kupuj in ne vrači se z goljufivimi zdravili.

Otroke umorila vsled verske blaznosti je te dni posestnica Šmidl v Neudorfu na Saksonskem in sicer enega 7 in enega 1 leto starega. Pred zadušenjem je otroke okopala in jih oblekla v čisto perilo. Po tem zločinu se je sama usmrtila. Vzrok temu zločinu je bila njena verska blaznost.

Oproščen morilec. O Velikem Bečkereku na Ogrskem so te dni porotniki oprostili 17letnega kmečkega sina, kateri je svojo staro mater ubil. Pred nekoliko meseci je morilec vdrl v sobo stare matere ter jo z ciglom ubil. Ker so pa priče izrekle, da je umorjena ženska s morilcem jako slabo ravnala, so porotniki, obstoječi iz samih kmetov, morilca oprostili.

Zapiranje žen in deklet v Friedlandu. Kakor se poroča, so v Friedlandu pred kratkem zaprli blizu 80 žen in deklet zaradi zločinstva splava (odpravljanja telesnega sadu). Neki Lange se je uže 20 let pečal s to stvarjo ter si na ta način pridobil ogromno premoženje, ker so tudi najboljših stanov žene se k njemu vozile. V teku preiskave se je tudi dognalo, da je mnogo žen pri tem umrlo. Nadaljno zapiranje se še vedno vrši.

Samomor laškega finančnega ministra. Finančni minister na Laškem, pod imenom Rosano, si je te dni vzel življenje vsled slabih družinskih razmer.

Ni vse eno kakšna primes se rabi za vsakdanjo kavino pijačo. Kathreinerjeva Kneippova kava ima zaradi svojega posebnega proizvajanja priljubljeni vonj zrnate kave in je zato najbolj pripravna za prirejanje prav tako okusne kakor zdrave kave. Proti mnogoterim manj vrednim posnemkom, ki so izredno podobno zaviti, pa je treba pri nakupu vedno poudarjati ime Kathreiner in jemati tudi same izvirne zavoje z varstveno znamko župnik Kneipp.

V nevarnosti pred srebrnjaki. V denarnem zavodu v Filadelfiji so dobili uradniki naročilo, prešteti srebrne dolarje, ki so shranjeni v vrečah v neki kleti. Pokazalo pa se je, da že davno ni bil nihče v bogati kleti, kajti vreče, v katerih so bili dolarji, so bile segnate. Ko je eden uradnikov splezal vrh vreč, jih je mnogo popokalo in cela plast srebrnjakov se je začela valiti navdol, tako, da so spodaj stoječi uradniki komaj ušli skozi vrata. V kleti je srebrnjakov za 2 milijona dolarjev.

Razmere v Srbiji. Kakor se poroča, namerava kralj Peter I. odpovedati se prestolu. K temu edinega koraku, katerega še zamore storiti, je prisiljen zaradi pomanjkanja denarja in popolnoma prazne države in privatne blagajne. Njegovi agenti, kateri prihajajo od države do države, posojila za srbsko kraljevstvo prositi, prihajajo vedno s praznimi rokami. Drugi vrsti ga pa k temu koraku tudi silijo vedno bolj še množeče vojaške zarote, tako, da se mu je že bati, da ga dohiti taka usoda, kakor kralja Aleksandra. Pet mesecev toraj vlada kralj Peter, a za njegovega prednika se maščuje na njem samim.

Gospodarske stvari.

Poljski zajec. Zajec povzročuje po vinogradih, tudi pa po sadunosnikih vkljub vsem varstvenim napravam precejšno škodo. Da bi nam ne mogel poškodovati luba (kože) po deblih in pri visokem snegu nizkega sadnega drevja, skušamo zabraniti na razno-razne načine. Ovijanje s slamo ali z grmovjem vsaj snežnatih, hudih zimah ni popolnoma zanesljivo, tujcem nam zadaja mnogo dela. Znano pa je tudi, da za-za ne ogloda drevja samo po zimi; dostikrat si brusi na njem tudi po leti zobe. Slama pa drevje tudi nehkuzi in s tem, da jo snamemo prerano ali prezno, oškodujemo ga lahko prav močno. Zanesljive na tem pogledu za visokodebelno drevje so takozvane drevesne košare, ki naj segajo, ako mogoče, skoro do vej. Narejajo jih iz tankih lesenih palic in kolja in zvežejo s pocinkovano žico. Namesto cepljenih ali rezanih palic nam služijo tudi leskovke ter ravni primernodebeli poganjki od akacije, murbe itd., ki pa morajo biti suhi, kajti sicer jih zajci preglodajo. Ako se narejajo take drevesne košare, to je zdaj že povsod znano; sicer pa se tega naučijo učenci v vsaki kmetijski šoli in v raznih tečajih, ki se pečajo s kmetijarstvom. Stroški so neznatni in se poplačajo vsled varčnosti omenjenih košar. Pritrditi okoli debel jih ni težko. Kedar hočemo drevje snažiti ali ga namazati z vapnenim beležem, moremo jih odstraniti in zopet pritrditi. Taka naprava ne zabranjuje nikakor zraku kroga, kar je drevju jako prikladno; tudi ostane lahko vse leto ob njem in ga ne varuje samo pred zajci, ampak tudi pred kozami in drugo živino. Drevje nizkega debela in pritlikavce, katerim ne moremo pri-privariti drevesnih košar, moramo do deblih in po spodnjih vejah namazati z mešanico od ilovce, vapna, travjeka, volovske krvi in žolča, da jih ubranimo najčemu zobu. Ker pa stoji tako drevje redkokdaj na prostem, ampak navadno le po vrtilih, ki imajo dovolj gosto ograjo, ni se nam bati zanje, kakor ne za drevesnice, ako smo jih dobro zgradili. Deželni zakon z dne 13. grudna 1889, št. 4 de 1899, dovoljuje zatirati zajca po pravih vinorodnih krajih. § 6 obsega med drugimi to le določbo: „V soseskah s pretežnim vinograrstvom more skleniti občinsko starešinstvo, da se zaterejo zajci po vsej soseski. V takem slučaju ni treba zajcem prizanašati in zakupnik lova je zavezan, da jih pokonča kolikor največ mogoče.“ Želeti bi bilo, da se seznanijo občine z določbami tega zakona in da se

ga dostikrat poslužujejo in sicer z ozirom na njegove besede. Ker je zakupnina občinskega lova po vinorodnih krajih večinoma prav neznatna, bilo bi najbolje, ako bi trdnejši vinogradniki, katerim je mnogo lažje na tem, da se iztrebijo zajci, vzeli sami v zakup občinski lov in zatirali dolgouha. Ker se da število zajcev jako znižati, — popolnoma iztrebiti pa jih zavljo prevelike rodovitnosti ni mogoče, kakor nam to izpričuje južno Tirolsko in Francosko —, je in ostane na vsak način umestno, da se poslužujemo onih naprav, o katerih smo govorili spočetka.

Pisma uredništva.

Našim dopisnikom. Hvala vsem za prijazne pozdrave! Prosimo, da nam vsak, kateri hoče imeti kak odgovor v pismu, priloži znamko (marko), ker drugače nam ni mogoče odgovoriti. Srčne pozdrave vam pošilja uredništvo in upravništvo »Štajerca«.

V Kapeli: Ni mogoče priobčiti, ker je preveč osebno! **Ščavnica.** Tudi ni mogoče rabiti. Pošljite nam v obče zanimivega.

Iz ljutomerske okolice: A. F. Bilo bi nevarno. Hvala! Z Bogom!

D. P. v Dervanji. Na Vaše vprašanje glede pošiljatve »Štajerca« Vam naznamo, da mi list vedno redno odpošiljamo. C. kr. pošto ravateljstvo v Gradcu je dalo strogi ukaz, da morajo vsi poštni uradi pisma, časopise i. t. d. takoj samo naslovnikom oddati in je vsako zadrževanje bodisi pismov, bodisi listov, strogo prepovedano. Obrnite se na poštni urad v Benediktih in tam resnobno zahtevajte, da se Vam list takoj, ko dospe, da. Ako to ne bode pomagalo, naznanite nam to in bodemo mi poskrbeli, da bodejo naši naročniki dobivali list redno.

Leskovce. Dopis prihodnjič.

Na prebavljalne organe se mora paziti, kajti ni nobenega drugega organa v človeškem telesu, ki bi vsled najmanjšega motenja tako obširno vplival na druge organe in istim pripravljaj najhujše posledice. Pazi se na prebavljalne organe, ako si prizadevamo njihovo delo olajšati stem, da vzbujamo delavnost prebavljanja in podpiramo čistilne funkcije prebavljalnih organov z milo odvajajočim sredstvom. Tako sredstvo imamo in sicer že 40 let najbolj znano dr. Rosa balzam za želodec iz lekarne B. Fragner, c. kr. dvorni založnik v Pragi. Dobiva se pa tudi v tukajšnji lekarni g. Behrbalka.

Loterijske številke.

Trst, dne 31. oktobra: 50, 39, 29, 67, 9.
Gradec, dne 8. novembr.: 17, 40, 79, 14, 33.

Veliko presenečenje!

Nikdar v življenju ni več take priložnosti. 1094

500 komadov za 1 gld. 95 kr.

Ena krasno pozlačena precizna ura, katere točno teče in za katero se 3 leta jamči z jako primerno verižico, ena moderna židana kravata za gospode, 3 jako fini žepni robci, en prstan za gospode z imit. žlahtnim kamenom, 1 krasen mošnjiček, 1 jako fino žepno zrcalo, 1 par manšetnih gumbov, 3 gumbi za srajco, (3/4 duble-zlat) z patentiranim zaklepom, 1 jako fini tintnik iz nikelna,

1 fini album z 36 najlepšimi slikami, 1 eleg. broša za dame (novost), 1 par bouton s simboli-brilantom, 5 različnih smešnih reči za stare in mlade, 20 različnih reči za korespondenco in še 400 drugih različnih stvari, katere se rabijo pri hiši in so za vsakogar potrebne. Vse to se pošlje z uro vred, katere je sama tega denarja vredna, za samo 1 gld. 95 kr. Razpošilja se proti pošt-nemu povzetju ali če se denar pošlje naprej.

Dunajska centralna razpošiljalnica P. Lust, Krakov (Krakau) št. 41. NB. Za neugajajoče se denar vrne.

Zahtevajte

brezplačen in frankovan moj cenik, kateri je jako bogato ilustriran (nad 600 slik). V ceniku so naznanjene cene mojih jako solidnih, izvrstnih in cenih ur, moje zlatnine in srebrnine in vse v godbeno (muzikalično) stroko spadajoče blago.

Prva fabrika
za ure

v Brūx-u

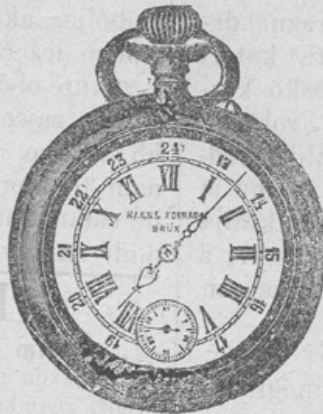
HANNS KONRAD

razpošiljatev ur, zlatnine in godbenega blaga
Brūx štev. 475
na Češkem

Budilnica z zvoncem

21 cm visoka, v krasno poliranem nikelnastim oboju, s prav glasnim dolgotrajajočim glasom in masivno jekleno pravo za prestavljanje, gld. 2-85.
Najboljše kakovosti.

Št. 3401. Nikelnasta remonter-ura, odprta gld. 2-50, 3-—, 3-50.
Št. 3404. Remonter-ura iz goldina z dvojnim pokrovom gld. 5-75.
Št. 3405. Remonter-ura iz jekla, odprta gld. 5-—.
Št. 3407. Nikelnasta tula-remonter-ura z dvojnim pokrovom gld. 6-50; št. 3413, srebrna remonter-ura, odprta gld. 4-80 in št. 3425, pristna srebrna remonter-ura s dvojnim pokrovom, gld. 6-75.

Št. 3716. 14 kar. zlati prstan gld. 5-25, iz novega zlata 6 kar. gld. 2-80, iz double-zlata, punciran gld. 1-40.

Št. 3465.

Srebrna remonter-ura za dame z dvojnimi pokrovom, dobre vrste gld. 8-75, z zlatim obrokom gld. 9-50; najboljše vrste gld. 10-75.

Št. 3717. 14 kar. zlati prstan gld. 5-50, iz novega zlata 6 kar. gld. 2-50, iz double-zlata, punciran gld. 1-25.

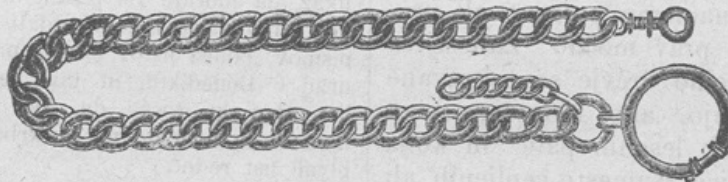

Novost!

Budilnica z zrcalom, val*, 30 cm visoka, z bujno pripravo gld. 3-20, kazalnikom, ki po noči svetlo, gld. 3-50. Zvoni prav no, toraj ni mogoče, da koga v spanju ne zbuja.

Št. 3461. Pristna srebrna remonter-ura za dame gld. 6-75, ista z zlatim obrokom gld. 7-50, ista s dvojnimi pokrovom gold. 8-75.

Prave srebrne verižice za ure, puncirane od c. kr. novčnega urada, 30 cm dolge, in sicer 15 gramov težke gld. 1-20
20 " " " 1-50
30 " " " 2-20
40 " " " 2-60
50 " " " 3-25
60 " " " 3-80

Prave srebrne verižice za ure, puncirane od c. kr. novčnega urada, 30 cm dolge, in sicer 70 gramov težke gld. 4-50
80 " " " 5-20
100 " " " 6-80
150 " " " 9-50
175 " " " 11-—
200 " " " 12-80

879-A

Dva učenca

z dobrimi šolskimi spričevali se takoj sprejmeta v trgovino z mešanim blagom. Naslov (adres) je: Ludwig Penn, Ptujška gora (Maria-Neustift). 1112

Močen kovaški učenec

se takoj sprejme. Naslov (adres) je: Fr. Westermayer, kovaški mojster v Celju. 1097

Nova kovačija.

Cenjenemu občinstvu dam na znanje, da sem otvoril na Bregu pri Ptujju št. 107 tik gostilne gospoda Sovitscha novo kovačijo. Izurjen sem v vsem kovaškem delu in skušen v podkovanju ter bodem izvršil vsako mi naročeno delo točno in vestno. 1108
Spoštovanjem Josef Herzenjak, skušen kovač za podkovanje.

Posestvo z gostilnico

se takoj pod jako ugodnimi pogoji radi boleznimi posestnice proda. Posestvo leži v jako ugodnem kraju na Spodnjem Koroskem in je tudi združeno z tabaktrafiko in z trgovino z mešanim blagom. Gospodarska poslopja so v najboljšem stanu. Posestvo meri 19 oralov (joh) njiv, 5 oralov travnikov in 15 oralov gozda. Vse je v najboljšem stanu in tik kolodvora ležeče. — Naslov (adres) pove „Štajerc“. 1113

Kava in čaj

iz prve roke, to je neposredno od sadilca kave in čaja, toraj s polnim jamstvom za pristno neponarejeno kavo in čaj.

Najnižje cene.

Najino dosti čez 100.000 oralov veliko posestvo se obdeluje najracionalnejše. Najine vrste kave in čaja so jako aromatične in zdalne.

Kava: Javafloir, najfinejša 4³/₄ kg gld. 6-65, fina 4³/₄ kg gld. 5-90. Javabrazil-mešanica 4³/₄ kg gld. 5-40.

Pošilja se carine prosto na vsako pošto proti povzetju.

Cenik zastoj in poštne prosto.

TURK & drug

veleposestnika na Javi, prodajalca kave in čaja v lastni režiji

v Trstu

926

via Rapicio štev. 7.

Kdor hoče prodati

jajce, kuretino, sadje, čebulj (luk), slanino, fižolo in druge poljske pridelke, naj pošlje frankovane ponudbe na R. Izak, Rösselmühl-gasse št. 53 Gradec. 1115

Učenec

1095

z dobrimi šolskimi spričevali, večde nemškega in slovenskega jezika, se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom. Naslov

(adres) F. Horvath, trgovina z mešanim blagom v Gornji Radgoni.

Priporočja se

1076

Ia salama kila gld. 1-50
veroneška salama " " 1-60
krakovska salama " " 1-20
klobase iz Braun-schweiga . . . " —70
prekajene klobase (okrogle) . . komad " —12
prekajen jezik surov kila " 1-80
prekajeno meso (surovo) . . . " —90
prekajena šunka . (surova) . . . " 1-20
papriciran špeh . . . " —80
zasekan špeh . . . " —75
najfinejša prava svinjska maša " —85
fini 1/2 ementalški sir " —80

Brata Slawitsch

trgovca v Ptujju, Wagplatz 1.

Na prodaj

je lepo posestvo ob cesti med Celjem in Laškem trgu (Markt Tüffer). K posestvu spada lepo zidano poslopje, lepi travniki in njive, ter lepi gozd, vse ob cesti. Ena njiva nasajena je s hmeljem in gozd zaraščen s hmeljevimi drogi ter drugim lepim debelim drevjem. Posestvo je tudi nasajeno z lepim mladim uže rodovitnim sadnim drevjem, ter je jako pripravno za kupca iz Savinske doline. (Sanntal). Več pove Janez Knez, krčmar v Tremer-

jih, pošta Laško (Tremnersfeld PostMarkt Tüffer). 1121

Veliko presenečenje.

Nikdar več v življenju se ne nudi taka priložnost.

500 kosov samo 1 gld. 80 kr.

Ena krasno pozlačena 36 ur lekoča precisanker ura s sekundnim kazalom, ki natančno kaže in za katero se jamči 3 leta, ena moderna židana kravata za gospode, 3 jako fini žepni robci, en prstan za gospode z imitiranim žlahtnim kamenom, 1 nastavek za smodke z jantajem (berensteinom), 1 elegantna broša za dame (novost), 1 krasno žepno tojletno zrcalo, 1 usnjat mošnjiček, 1 žepni nožič z pravo, 1 par manšetnih gumb, 3 gumbi za srajco, vse iz double-zlata z patentiranim zaklepom, krasen album za slike v katerem je 36 najlepših podob sveta, 5 reči, katere povzročajo pri starih in mladih mnogo smeha, 1 jako koristna knjiga, v kateri so zložena pisma, 20 reči za korespondenco in še 400 drugih različnih stvari, katere se rabijo pri hiši in so za vsakogar potrebne, vse to se dobi z uro vred, katere je sama lega denarja vredna, za samo gld. 1-80. Razpošilja se proti povzetju ali če se denar pošlje naprej, skoti dunajsko razpošiljalnico Ch. Jungwirth, Krakau A/4. 1098

NB. Za neugajajoče se denar vrne.

Razglas.

Tičoč se naročil na amerikanske trte iz združenih državnih in deželni nasadov za dobo 1903/4.

Od štajerske dežele se bodo prodajale v spomladi 1. 1904 naslednje množine amerških trt in sicer:

1. 280.000 cepljenk (večidelšipon rumeni Mosler gelb), laški rilček (Wälschriesling), burgundec beli (Burgunder weiss), žlahtnina rudeča in bela (Gutedel rot und weiss), silvanec zeleni (grüner Sylvaner), tramnica rudeča (Traminer rot), mali rizling (Klein-risling), muškatelec (Mukatelr), cepljenih na ripariji portalis, vitis solonis in rupestris monticola.

2. 500.000 komadov koreninske rozge od ripariji portalis, vitis solonis in rupestris monticola.

3. Mnogo ključekov (reznice) imenovanih treh vrst. Cena trt za 1000 komadov je sledeča:

I. Cepljene trte za premožnejše posestnike 240 K. za ostale 160 kron.

II. Amerikanske koreninske rozge za premožnejše posestnike 20 K. za ostale 10 K.

III. Ključeki (reznice) 6 K.

Naročila čez 1000 komadov cepljenih trt, 4000 komadov koreninskih rozgov ali ključekov od jedne stranke se bodo primeroma došlim naročilom znižala.

Naročuje se lahko naravnost pri deželnem odboru ali pa pri občinskih uradih, kjer so nalašč za to pripravljeni naročilni listki na razpolago.

Občinski uradi odpošljejo potem izpolnjene listke takoj deželnemu odboru.

Naročene trte se bodo pošiljale v istem redu, kakor so došla naročila. Vsakemu naročniku se zagotovi zahtevana vrsta, dokler je v zalogi.

Ker se trte oddajo samo štajerskim posestnikom, morajo dotični, ki naročijo naravnost pri deželnem odboru, priložiti naročilu potrdilo občinskega urada, da so posestniki vinograda. Oni, ki tržijo s trtami, jih ne dobe.

Imenovae cene se računajo od nasadov in se mora dotična svota pri prejemu plačati, oziroma se se pošljejo trte po železnici po povzetju. Zaboji in vozniki se zaračunijo za lastno ceno.

Pri vsakem naročilu se naj natanko naznani: 1. ime, kraj in stan naročevalca; 2. dotična občina, v kateri vinograd leži; 3. zahtevana vrsta itd; 4. zadnja železnična postaja in pošta, kamor naj se trte pošljejo.

Ce je morebiti dotične zahtevane vrste zmanjkalo ali pa je ni v zadostni množini v zalogi, bode se z drugo jednako vrsto nadomestilo.

Po trte naj naročniki, če mogoče, sami pridejo, ali pa jih naj, če se pošljejo po železnici, takoj po prejemu pregledajo.

Pritožbe se morajo takoj vložiti pri vodstvu trtnarske šole, ker se na poznejše pritožbe ne bo oziralo.

Gradec, meseca vinotoka 1903.

Od deželnega odbora štajerskega.

Edmund grof Attems.

1111

Deček

star 15 do 16 let, dela vaje, se takoj sprejme v službo za lahko delo pri vrvarju H. Strohmayer v Ptuj. 1109

Nikdar več ni take priložnosti!

Tako dolgo, dokler še ni zaloga hlač izprodana, dobi vsakdo elegantne

hlače

za malo svoto in sicer za 1 gld. 80 kr.

Hlače so iz pristnega sukna in se rabijo lahko za jesen ali zimo. Izdelane so po najnovejši dunajski fasoni, vzorci sukna so jako lepi. Kdor naroči dvojne hlače, dobi jih za 3 gld. 30 kr. Pošljejo se po pošt-nem povzetju. Pri naročilu zadostuje, ako se naznani dolgot hlač in njih širokost okoli pasa.

Dunajska filijala za sukneno blago Ch. Jungwirth, Krakau 51.

Neugajajoče se vzame nazaj ali pa se povrne denar. 1110

Učenec

iz boljše hiše z dobrimi šolskimi spričevali, več nemškega in slovenskega jezika, se takoj sprejme pri

Bratih Slawitsch

trgovina z nürnbergskim, galanterijskim, drobnim blagom, perilom in veznino, Ptuj, Florijanski trg. 1123

Lepa, čista

jabolka

kupuje kilo po 28 vinarjev (14 krajcarjev)

1122

Adolf Sellinschegg, Ptuj.

Josef Goriupp

usnjar v Ptuj, Bürgergasse št. 11. od drav-skega mosta navzgor.

Moja usnjarska obrt je najstarejša v celem mestu Ptuj, ker se je že ustanovila v letu 1752.

Jaz kupujem konjske, goveje, svinjske in telečje kože po najvišjih cenah.

Izdelujem tudi iz vsakovrstnih kož po najnovejši modi usnje (leder) in zahtevam za to delo jako malo plačila.

Priporočam tudi vsem čevlarjem mojo veliko zalogo vsakovrstnih izdelanih kož in vseh v to stroko spadajočih reči, katere prodajam na debelo in na drobno. Pismenim naročilom se takoj ustreže.

1124

S spoštovanjem

Josef Goriupp, usnjar v Ptuj, Bürgergasse št. 11.

Drevesa za stavbo

(Bauholz) in sicer blizu 2000 se takoj ter jako ugodno prodajo. Drevesa so blizu državne ceste, toraj je sprava zelo lahka. Prodam tudi

posestvo

in to radi tega, ker sem uže pri-leten. Posestvo obstoji iz izvrstnih travnikov in njiv, redi se lahko na njem 18 do 20 glav goveje živine in ravno toliko svinj. Na posestvu stoji zidana hiša, mlin za domačo kakor tudi rabo

žaga, oddaljena 5 minut od hiše. Lesa za žago je dovolj. Celo po-sestvo je v najboljšem stanu in leži v prijaznem kraju. Cena je 6000 gld. Naslov pove upravništvo Štajerca. 1120

En viničar

in en stražnik za vrata

se takoj sprejmeta. Več pove os-krbnštvo grajšine Zgornji Ptuj (Ober-Pettau). 1116

Brata Slawitsch

v Ptuj

priporočata izvrstne **šivalne stroje**
(Nähmaschinen) po sledeči ceni:

Singer A	70 K	—	h
Singer Medium	90	—	—
Singer Titania	120	—	—
Ringschifchen	140	—	—
Ringschifchen za			
krojače	180	—	—

Minerva A	100	—	—
Minerva C za krojače in čevljarje	160	—	—
Howe C za krojače in čevljarje	90	—	—
Cylinder Elastik za čevljarje	180	—	—

Deli (Bestandtheile) za vsakovrstne stroje. Cene po pogodbi na obroke (rate). Cenik brezplačno. 765

Josef Pirich mlajši

usnjar v Ptuj št. 2 pri Ptuj

naznanja, da kupuje **goveje, svinjske, konjske in teleče kože** po najvišjih cenah.

Izdeluje vsakovrstne kože po najnovejši stroki in najceneje.

Priporoča svojo bogato zalogo domačega vsakovrstnega usnja in drugih potrebščin za čevljarje **na drobno in debelo**. Pismena naročila se izvršijo točno.

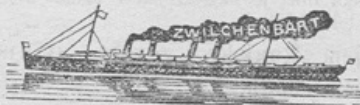
Kdor poskusi pri meni kupiti enkrat, kupil bode rad večkrat.

1072

V Ameriko potujoči

blagovolijo naj se obrniti na

agenturo **Zwilchenbart** v Buchsu ali v Baslu (Švica.)

Generalno zastopništvo francoske prekmorske brzo-parobrodne družbe

Havre-New York.

Na vsako vprašanje da se poštne prosti in brezplačen odgovor in pojasnilo.

1069

Pravo domače platno

za rjuhe in perilo priporočava po sledečih cenah:

Cela sešita rjuha (plahta) za posteljo 2 ali 2½ metra dolga, velja samo 1 gld., oziroma 1 gold, 20 kr. — Najfinejša sešita rjuha iz tenkega domačega platna 2 m dolga, velja samo 1 gld. 50 kr.

To domače platno se tudi prodaja na metre in sicer velja, čeprav je platno 160 cm. široko, meter samo 75 krajcarjev. — Domače platno za „štrozoke“ velja meter 20 ali 25 kr., za obleko meter 28 ali 35 kr.

Brata Slawitsch

trgovca v Ptuj, Florianski trg.

1068

Pozor beciklisti, krojači in šivilje!

Popravila becikelnov, šivalnih strojev in poljedelskih strojev se najbolje in najceneje izvršijo.

V zalogi imam vedno nove vsakovrstne dele (Bestandteile) za stroje.

Prodajam poljedelske, gospodarske stroje na obroke iz najboljših tovarn.

Sem temeljito izvežban mehaniker, ker služboval sem že v Ameriki in na Angleškem.

Tudi imam v zalogi vedno že rabljene in **dobro ohranjene becikle** od 30 gold. dalje.

S spoštovanjem

Anton Fink

777

mehaniker v Ptuj, Postgasse šte. 14.

Ohranitev zdravega želodca

tiči največ v ohranitvi, pospeševanju in v uravnavi prebavljanja ter odstranitvi nadležnega zaprtja. V ta namen naj se rabi najpripravnejše znano sredstvo **dr. Rose balzam za želodec**. Ta je narejen iz najboljših iziskanih zdravilnih zelišč za lek. Vzbuja apetit in pospešuje prebavljanje ter provzroča lahko odvajanje tako, da služi z najboljšim uspehom za gojenje želodca.

Svarilo! Usi deli embalaže imajo zraven stoječo postavno deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga **lekarna B. Fragner-ja** v Pragi c. kr. dvornega dobavitelja „pri črnem orlu“ Praga, Mala Strana, ogel Herudove ulice.

Po pošti razpošilja se vsak dan.

Pro i vpošiljati K 2:56 se pošlje velika steklenica in za K 1:50 mala steklenica na vse postaje avstro-ogerske monarhije poštnine prosto.

Zaloge v lekarnah Avstro-Ogerske. V Ptuj v lekarni g. **Ignaca Behrbalb** (spodnja lekarna). 896

Josef Kasimir, Ptuj

(tik „Štajerca“)

priporoča svojo bogato zalogo specerijskega blaga in vsakovrstne barve (farbe), sploh vseh v to stroko spadajočih reči. Opozarja cenjene odjemalce na svojo izvrstno kavo, na najfinejši čaj (te), na svoje olje, moko (melo), riž (Reis), maščo itd. Prodajo tudi v najboljši kakovosti spiritus, vsakovrstne esence za izdelovanje jesiha in žganja, sodo, žveplo za sode, pipe, sveče, milo (žajfo), mast za voze in za čevlje, vsakovrstne oljnate barve, firnis in čopiče (pinselne) in najboljši petrolej. — Cene so jako nizke.

Josef Kasimir, Ptuj

(poleg Štajerca).

1054

Dobra domača pijača

se da napraviti

iz moje jabolčne moštne snovi.

Porcija za eno vedro velja 1 K 20 vin.

Grozdni sladkor.

Drogerie „Zum goldenen Kreuz“, Cilli, Bahnhofgasse 7.

1087

Paris 1900.
GRAND PRIX.

Originalni Singerjevi šivalni stroji

za rabo v obitelji (familiji) in za vsako stroko izdelovanja.

Kdor si naroči stroj, temu se brezplačno da poduk v vseh modernih in umetnih vezilih.

Elektromotori za vsakovrstne šivalne stroje so vedno v zalogi.

Singer in Co.

akcijsko društvo v Mariboru, Herrengasse 24.

Franz Schütz pri Sv. Trojici v Slov. gor.

zastopnik najboljše fabrike za stroje

Ph. Mayfarth-a iz Dunaja

prodaja

mlatilnice, slamoreznice, stroje za jabolke mleti ter sploh vsakovrstne stroje.

Stroji se lahko tudi pri njem ogledajo in se lahko plačujejo na obroke (rate). Blago je vse zanesljivo. Pogoji so zelo ugodni.

Ptujsko posojilno društvo (Vorschussverein)

registrovana zadruga z neomejeno zavezo obrestuje hranilne vloge po

4%

in daje svojim družbenikom mejnična posojila po

5 1/2%

na leto.

1036

Najizvrstnejše in najboljše tamburice (glasbeno orodje) izdeluje in razpošilja
Prva sisečka tovarna tamburic

J. Stjepušin

Sisek (Hrvaško).

Ta tovarna je bila odlikovana na Pariški razstavi leta 1900 in na Milenijski razstavi leta 1896.

Razven vsega glasbenega orodja so tudi vsakovrstne sekirice (note) za različne inštrumente v zalogi. Priporočajo se izvrstne gosli, citre, kitare, mandoline, harmonike in okarine.

Za vsaki inštrument se jamči.

Veliki cenik (Preisurant) s slikami se pošlje na zahtevanje zastoj. 1080

Red Star Line, Antwerpen

v Ameriko.

Prve vrste parobrodi. — Naravnost brez preklopa danja v New York in v Philadelphia. — Dobra hrana — Izborna oprava na ladiji. — Nizke vožne cene

Pojasnila dajejo:

Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel, na Dunaji ali

Ant. Rebek, konc. agent
v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 43. 537

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj

zraven klalnice in plinarske hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo.

Vsakemu se les hlodi i. t. d. po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati i. t. d. 30

Pravi tirolski haveloki

iz garantirano pravega lodna iz kamelove volne, katerih dež nikdar ne premoči in kateri varujejo pred mokroto in prehlajenjem, priporočava v vsaki velikosti za 10, 12 ali 15 goldinarjev. Svršniki (Wettermäntel) za gospe in dečke se dobijo po naročilu. Pri pismenih naročilih zadostuje, da se pove, kako dolgost naj bi imel havelok, merjen po hrbtu.

Brata Slawitsch

trgovca v Ptuj.

1106

Razglas.

Dne 2. januarja 1904. l. se začne na deželni šoli za podkovanje (Landes-Hufbeschlagschule) v Gradcu učni kurz, kateri bode trajal 6 mesecev. Za ta učni kurz bo razpisano 10 deželnih štipendij, vsaka po 100 kron in to za uboge, podpore vredne kovače, kateri dobe tudi v omenjenem zavodu, kolikor to dopušča prostor, stanovanje zastoj. Razven teh deželnih štipendij se še bode razdelilo več štipendij, vsaka po 100 kron, katere so v to svrhu bile dovoljene od strani mnogih okrajnih zastopov.

Pogoji, pod katerimi se bodejo delile te štipendije, so: Prosilec mora biti najmanj 18 let star, nadalje zdrav in močan ter mora biti doma iz Štajerskega. Ozira se samo na take prosilce, kateri so dovršili ljudsko šolo z dobrim uspehom in kateri so opravljali že najmanj dve leti kovaško delo in sicer podkovanje.

Povrh se mora vsak, kateri hoče dobiti to štipendijo, pismo (z rezervom) zavezati, da bode, ko dovrši ta učni kurz, najmanj 3 leta delal kot kovaški mojster ali pa kot pomočnik na Štajerskem, oziroma v istem okraju, od katerega se je dovolila štipendija.

Prošnje se morajo vposlati in sicer do 20. novembra t. l. na štajerski deželni odbor (Landesausschuß). K prošnjam je treba priložiti: 1. Omenjeni reverz, 2. krstni list, 3. domovnica (Heimatschein), 4. učni list, 5. spričevalo, da je prosilec zdrav, 6. šolska spričevala, 7. delavsko knjižico, 8. ubožno spričevalo in 9. spričevalo navedenosti (zadržanja).

Vsi drugi kovači za podkovanje, kateri se hočejo vdeležiti tega učnega tečaja in kateri ne prosijo za zgornj omenjene štipendije, se morajo in sicer vsaj v prvih treh dneh po začetem učnem tečaju pri voditelju tega tečaja javiti. Vposlati ali pa s seboj imeti morajo: 1. dokaz, da so stari že 18 let, 2. dokaz, da so bili že dve leti kovaški pomočniki, 3. dokaz, da so dovršili z dobrim uspehom ljudsko šolo, 4. učni list in 5. delavsko knjižico.

Gradec, dne 5. oktobra 1903.

Štajerski deželni odbor.

Strune za gosle, citre, tamburice

in za vsakovrstne instrumente, in sicer najboljše in najfinejše blago po jako nizki ceni, priporočata
Brata Slawitsch, Ptuj, Florijanski trg.
Kdor naroči, naj izrazi natančno svoje želje, da se zabranijo pomote.

1021

Prodaja zemljišč.

Zemljišča, spadajoča k grajšini Freistein pri Pragerskem, sebosno tudi lepe gozdove, razprodajam na drobno.

Natančnejši podatki izvejo se vsak dan v gradu Freistein, pošta Pragersko (Pragerhof) in pri gosp. c. kr. notarju v Slovenski Bistrici; glede onih parcel, ki ležijo v občini Poperk (Buchberg), pa še posebno vsak četrtek v gostilni „pri Sekolu“ na državni cesti med Framom in Gornjo Polskavo, od koder se kupci lahko podajo na lice mesta teh parcel.

Freistein, 24. oktobra 1903.

1101

Anton Putrich.

Kmetovalci! Najdeno je varstveno in krmilno sredstvo za vaše svinje, katero kaj hitro povzroči, da postanejo tudi debele. Da se obvarujete škode, pitajte že prascem doktor pl. Trnkóczy-jev

1037

Kranjski redilni prašek za prašiče

Ta prašek pomnožuje žrtje, poboljša pleme, meso in mast.

En zabojček za 50 vinarjev zadostuje za več mesecev. Dobi se pri trgovcih. Po pošti se dobi (najmanj 5 zabojčkov) od glavne zaloge, lekarne (apoteke) Trnkóczy v Ljubljani, Kranjsko.

Pohvalna pisma za ta prašek vsak dan prihajajo.

Izvrstno urejen ruški umetni mlin na valarje

v Rušah pri Mariboru

sprejema proti najboljšemu plačilu vsakovrstno žito in je zamenja proti izvrstni suhi moki (meli), katere je vedno dovolj v zalogi. Sprejema tudi cele vagone vsakovrstnega žita, katero se proti nizkemu plačilu zamelje.

1078

Kranjski redilni prašek za prašiče

povzroči med krmo zmešan, da prašiči raji žrejo, varuje svinje različnih bolezni ter poboljša meso in mast. Ako se hočemo obvarovati škode, moramo pokladati ta prašek (mešati med hrano) že pujskom.

Zdravim svinjam zmešati se mora na teden enkrat ena žlica polna tega praha med hrano, slabim in slokim vsaki dan po eno žlico, mladim na teden samo pol žlice.

En zabojček po 25 krajcarjev zadostuje za mesec dni.

1103

Dobi se pri

Bratih Slawitsch v Ptuj
(podružnica nasproti Dravskega mosta.)

FRANZ KAISER

žganjarnica v Ptuj.

Priporočam mojo bogato zalogo vsakovrstnega žganja, kakor tropinovec, slivovko, droženko, brinjovec in vsakovrstno rosogljio.

Pri moji novi žganjarnici v hramu tik moje prodajalnice žganja lahko postavijo cenjeni odjemalci svoje voze. Ako se primeroma dovolj veliko kupi, sem pripravljen, povrniti tudi stroške mitnice (maute).

Kupite enkrat na poskus!

Pismena naročila se vestno in točno izvršujejo.

902

Vzorci (muštri) so vsak čas na razpolago.

 Kdor potrebuje vino, temu priporočam mojo bogato zalogo vsakovrstnih vin.

V. Blanke v Ptuj

iporoča za šolski začetek
vsakovrstne šolske knjige

predpisane od gospodov učiteljev.

evrstne šolske potrebščine in pisalno
rodje v največji zalogi po najnižjih cenah.
ledarji za leto 1904. — Velika in
ala pratika. — Družinska pratika.

Živinorejci pozor!

Patentovana, skušana in od ministerstva dovo-

živinska redilna moka

ra povspešuje prebavanje za govejo živino, svinje,
in konje, se dobi v prodaji, oziroma v pre-
laji samo v trgovinah: J. Riegelbauer, Ptuj,
ef Stepischnegg, Konjice, Berta Scharner,
tanj, Josef Winkler, Slovenski Gradec,
tfried Wudler, Ormož, Rudolf D. Taurer,
Doberlaves.

1114

Kot magaciner

se sprejme takoj neoženjen mož, vešč nemškega in slovenskega jezika, kateri je služboval uže v kaki mešani trgovini. Ravno tako se sprejme tudi spretna prodajalka, katera zna dobro računati in ima primerno šolsko izobrazbo.

Ponudbe naj se pošljejo pod naslovom

1117

Josef Ornig, pekarija v Ptuj.

Razglas.

Oziraje se na razglas deželnega odbora z dne 19. septembra t. l., št. 36.637 (priobčen v 20. štev. našega lista), se stem naznanja, da ima deželna sadje-rejska šola v Gleisdorfu samo še sledeče vrste jabolčnih in hruškovih drevesc v zalogi:

A. Jabolka: Kharlamovsky, Gravensteiner, Prestolonaslednika Rudolfa jabolka, Damason-Reinette, Renska Bohnska velika jabolka (Bohnappel, rheinisch großer) in Huberjeva moštna jabolka in sicer kot visoko in polvisoko drevje.

B. Hruške: Samo prtilično drevje in sicer Hardenpontova, Liegeljeva, Sterkmanova zimska hruška (Butterbirne) in Postrvna hruška (Forellenbirne). Vse drugo sadje je že razprodano.

Gradec, dne 4. novembra 1903.

1118

Štajerski deželni odbor.

Vozičke za otroke

v katerih lahko otrok sedi, pa tudi take za ležati, imata vedno v zalogi in priporočata

Brata Slawitsch

770

v Ptuj.

Cena: 12, 16, 20, 30, 36 do 40 kron.

C. kr. priv.

tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj pripoznano izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in odporne trdote daleč nadkriljajoči dobroti, kakor tudi svoje priznane izvrstno apno.

Priporočila in spričevala

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad:

Dunaj, III/3 Rennweg 5.

744

FRANZ SODIA

844

tvornica pušk (Gewehrfabrik in Ferlach Kärnten)

priporoča izvrstne puške, kakor puške za šrot in kroglice, najizbornejša dovršitev za streljanje; ročno delo z jamstvom. — Velike ilustrovane cenike s podobami pošiljam vsakomur, kdor mi pošlje 15 kr. v markah poštne prosto. — Moja tovarna prejela je že silno veliko pohval. Kdor bi mojim ne bil zadovoljen, tistemu ga zamenjam ali pa vrnem denar. Moja zaloga je jako velika.

Vencel Schramm

Celje, Glavni trg

izdeluje najcenejše godbene inštrumente in prodaja strune.

Gosle se dobe za 5, 8, 10, 12, 15, 20, 30, 50 in 100 kron. Citre za 12 kron in višje. Harmonike za 7, 9, 12, 15, 20 kron i. t. d. Za vse inštrumente se jamči.

Tudi vsakovrstna popravila se sprejemajo in hitro ter po najnižjih cenah izvršijo.

984

„Štajerc“

išče

zmožnega

urednika

z časnikarsko zvednostjo.

Ponudbe s navodilom dosedanjega delovanja, in eventuelni prepisi spričeval na se pošljejo na oskrbništvu „Štajerca.“

Ivan Schindler, Dunaj,

III/1, Erdbergstrasse 12

pošilja že veliko let dobre znane stroje vsake vrste za poljedelske in obrtne potrebe:

mline za sadje, mline za grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje, škropilnice, poljska orodja, malilnice, vitle, trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamoreznilce, stroje za rezanje repe, stiskalnice za seno, mline za golanje, kotle za kuhanje klaje, sesalke za vodnjake, sesalke za gnojnice, železne cevi, vodovode i. t. d.

od sedaj vsakomur po zopet izdatno znižanih cenah!

Ravno tako vse priprave za kletarstvo, medene pipe, sesalke za vino, gumijevе ploče, konopljene in gumijevе cevi, priprave za točenje piva, omare za led, stroje za sladole, priprave za izdelovanje sodavode in penečih se vin, mline za kavo, dišavo i. t. d., stroje za delanje klobas, namizne tehtnice, steberske tehtnice, tehtnice na drog, decimalne tehtnice, tehtnice za živino, železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestavov, stroje in orodje za ključavničarje, kovače, kleparje, sedlarje in pleskarje i. t. d.

vse pod dolgoletnim jamstvom! po najugodnejših plačilnih pogojih, tudi na obroke.

Ceniki z več kakor 400 slikami brezplačno in franko.

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku. Prekupcem in agentom posebne prednosti!

Piše naj se naravnost:

Ivan Schindler

Dunaj III/1, Erdbergstrasse 12.